

**TILKENDEGIVELSE**

**af 13. maj 2006**

**i**

**faglig voldgift:**

**Jordbrugsakademikerne som mandatar for**

**A**

**(advokat Karen-Margrethe Schebye)**

**mod**

**B**

**(kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)**

## INDLEDNING

Sagen angår spørgsmålet, om A, der er hortonom, er berettiget til en godtgørelse for usaglig afskedigelse, efter at hun pr. 31. oktober 2005 blev afskediget fra sin stilling som lærer ved B. Afskedigelsen skete den 29. april 2005 og var begrundet med, at der gennem de senere år havde været faldende aktivitet inden for de uddannelsesretninger, som faldt under A's undervisningsområde. B havde derfor besluttet at nedlægge flere uddannelsesrettede områdefag, hvorved arbejdstimeforbruget blev reduceret i et sådant omfang, at skolen så sig nødsaget til at reducere antallet af lærere med undervisningskompetence inden for de pågældende fag. Efter en nærmere vurdering var ledelsen nået til, at A's kvalifikationer var dem, som centeret i den givne situation bedst kunne undvære.

Afskedigelsen skete, efter at i A's faglige organisation, Jordbrugsakademikerne, med en nærmere begrundelse havde protesteret mod den varslede opsigelse.

Efter forhandling i henhold til § 22, stk. 4, i den statslige fællesakademiske overenskomst, hvorunder enighed ikke kunne opnås, er sagen af Jordbrugsakademikerne som mandatar for A blevet indbragt for denne faglige voldgift. Voldgiftsretten har bestået af Philip Nordentoft og Anders Højgaard, udpeget af Jordbrugsakademikerne, Mogens Es-march og Carsten Holm, udpeget af uddannelsescenteret, og - som opmand - højesteretsdommer Per Sørensen.

Sagen blev forhandlet den 25. april 2006. Efter forhandling og votering kunne der ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten opnås flertal for en afgørelse, der derfor skal træffes af opmanden. Parterne var indforstået med, at afgørelsen træffes i form af en tilkendegivelse uden sædvanlig sagsfremstilling og fuldstændig gengivelse af forklaringerne og parternes procedurer.

## PÅSTANDE

Jordbrugsakademikerne som mandatar for A har nedlagt påstand om, at indklagede, B, skal betale en godtgørelse til A svarende til 9 måneders løn, subsidiært en godtgørelse fastsat efter voldgiftsrettens skøn, med procesrente fra indgivelsen af klageskriftet den 19. oktober 2005.

B (i det følgende benævnt skolen) har påstået frifindelse.

### SAGENS BAGGRUND

1. A blev ansat pr. 1. januar 1990 i henhold til Overenskomst for Akademikere i Staten. Hendes arbejdstid er blevet fastlagt i henhold til Aftalen om arbejdstid for lærere ved erhvervsskolerne. Ifølge aftalens § 2, stk. 1, udgør arbejdstiden for fuldtidsbeskæftigede 1.924 timer årligt inkl. ferie- og fridage svarende til en gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på 37 timer. Ifølge stk. 2 er normperioden 1 år (1.924 timer), idet der lokalt kan aftales en kortere normperiode.

Aftalen indeholder i øvrigt en række bestemmelser, hvoraf fremgår, at der skal afsættes tid til forberedelse af undervisning, rettearbejde, eksamensarbejde, pædagogisk, praktisk og teoretisk udvikling m.v. Ifølge aftalens § 15 kan indtil 80 over- eller undertimer overføres til afvikling i den følgende normperiode i forholdet 1:1.

2. Arbejdstiden for lærerne i skolens jordbrugsafdeling fremgår af en arbejdstidsaftale, der er gældende pr. 1. januar 2005, og som blev indgået i marts 2005. Sideløbende med denne aftale er der indgået en overordnet aftale for hele skolen med Dansk Teknisk Lærerforbund, der omfatter DTL-ansatte lærere ved skolen. Af DTL-aftalen fremgår bl.a., at der skal foreligge en årsplan for hver enkelt lærer den 1. december. Årsplanen kan justeres den 15. juni. Forud for hver normperiode (1. januar - 31. december) skal uddannelseschefen sikre, at der for det kommende år udarbejdes en oversigt over medarbejdergruppens arbejdsfordeling, der på en række punkter skal være specificeret.

Desuden fremgår det af aftalen, at arbejdstiden skal opgøres ved udgangen af normperioden, og at der ikke kan overføres timer mellem normperioder. Overarbejde kan kun udløses, såfremt der på forhånd er indgået aftale herom mellem uddannelseschefen og tillidsrepræsentanten, og aftalen er indarbejdet i årsplanen eller efterfølgende tillæg til denne.

3. Afskedigelsen af A skete under henvisning til, at aktiviteterne inden for uddannelsesretningerne væksthushort, produktionsgartner og skov- og landskabstekniker på grundforløbet jord til bord havde været faldende gennem flere år. Dette havde ifølge skolen ført til en reduktion af arbejdstimeforbruget med 2.893 arbejdstimer, og som følge

heraf måtte antallet af lærere reduceres. Samtidig med afskedigelsen af           A           blev to andre lærere med andre uddannelser (DTL og LVA) afskediget med samme begrundelse.

Forinden havde Jordbrugsakademikerne protesteret mod afskedigelsen af           A          , idet det var organisationens opfattelse, at der ikke forelå nogen lærermæssig overkapacitet, når der blev skemalagt i henhold til skolens arbejdstidsaftale. Jordbrugsakademikerne henviste herved bl.a. til, at de ledende lærere, som arbejder med skemapianlægningen, var nået til denne vurdering. Dette blev bl.a. støttet på, at der opereredes med et merarbejde på i alt 1.738 timer.

Heroverfor anførte Finansministeriet på skolens vegne, at der var tale om en varig aktivitetsnedgang, som havde medført et væsentligt underskud i timetallet i jordbrugsafdelingen i perioden 2002 - 2004, og at           A          , der var i underskud med timer, bedst kunne undværes i den givne situation.

#### **FORKLARINGER**

Der er afgivet forklaring af           A          , tillidsrepræsentant           C          , ledende lærer           D          , uddannelseschef           E          , vicedirektør           F           og områdedirektør           G          .

#### **PARTERNES ARGUMENTER**

Jordbrugsakademikerne har til støtte for påstanden overordnet gjort gældende, at afskedigelsen af           A           var usaglig, fordi skolen ikke har kunnet påvise, at der var tale om arbejdsmangel på tidspunktet for afskedigelsen. Dette skal ses i lyset af, at skolen har pligt til at overholde aftalen om arbejdstid. Så sent som i august 2005 havde skolen ikke overblik over ressourceanvendelsen eller ressourcebehovet for 2005, og på dette tidspunkt kunne der konstateres et forbrug af overarbejde af helt usædvanlig karakter.

Heroverfor har skolen gjort gældende, at de økonomiske resultater gjorde det nødvendigt og berettiget at nedlægge flere uddannelsesrettede områdefag i den afdeling,           A           var beskæftiget i. Dette bestyrkes af, at der ikke er sket nyansættelser i jordbrugsafdelingen efter hendes fratrædelse, og af, at de overarbejdstimer, skolen har skullet dække ind, ikke har vedrørt de opgaver, som           A           kunne varetage. Skolen har i denne

forbindelse anført, at det af hensyn til tilrettelæggelsen af arbejdet på skolen er nødvendigt at operere med et vist antal overtimer, dels fordi det derved er meget lettere at imødegå nedgangstider, dels fordi det giver mulighed for en smidig tilrettelæggelse af undervisningen på de enkelte områder. Hertil kommer, at det er nødvendigt at reservere overtimer til omsorgsdage og til orlovssituationer. Det er således ikke alle overarbejdstimer, der kan afspadseres.

Skolen har endvidere anført, at ~~hendes~~ A var den af lærerne, der havde den smalleste profil. Hun var i underskud med timer, og hun havde ikke samme praktiske erfaring som de lærere, der blev tilbage. Udvælgelsen af ~~hendes~~ A skete efter en nøje vurdering i samråd med de personer på skolen, der havde erfaringen med lærernes kompetencer.

#### OPMANDENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

~~Den~~ A blev ansat i henhold til overenskomsten mellem Finansministeriet og Dansk Hortonomforbund og undergivet "de til enhver tid for personale ved tekniske skoler fastsatte bestemmelser". Af § 22 i Personalestyrelsens cirkulære om overenskomst for akademikere i staten fremgår, at en afskedigelse - i lighed med, hvad der grundlæggende gælder inden for andre ansættelsesområder - skal være rimeligt begrundet i den ansattes eller ansættelsesmyndighedens forhold.

Statens tilskud til erhvervsskolens drift er navnlig baseret på antallet af elever, og det må efter oplysningerne om skolens økonomi lægges til grund, at jordbrugsafdelingen gennem flere år havde haft betydelige underskud som følge af faldende tilgang af elever. Det var derfor ledelsens ansvar, at økonomien blev bragt i balance, og med henblik herpå blev der udarbejdet en handlingsplan, der indebar, at flere af de uddannelsesrettede områdefag i jordbrugsafdelingen blev nedlagt. Denne beslutning må anses for sagligt begrundet i den givne situation.

Som følge af nedlæggelsen fandt ledelsen det nødvendigt at afskedige i alt tre lærere i jordbrugsafdelingen, herunder A. Afskedigelsen af hende skete ret kort tid efter, at arbejdstidsaftalen pr. 1. januar 2005 var blevet indgået. Omend aftalen indebærer begrænsninger i skolens bevægelsesfrihed med hensyn til ressourcestyring, må der kræves meget sikre holdepunkter for at nå til, at ledelsen skulle være afskåret fra at foretage afske-

digelser som et led i en nødvendig genoprettelse af økonomien. Sådanne holdepunkter foreligger ikke i aftalen eller i det i øvrigt oplyste.

Det måtte anses for en nærliggende mulighed, at nedlæggelsen af de pågældende uddannelsesrettede områdefag måtte føre til afskedigelser, medmindre det var muligt at anvende de derved "frigjorte" læreres arbejdskraft på anden måde. Ved bedømmelsen af, om det var sagligt at afskedige ~~.....~~ <sup>A</sup>, må det anses for betænkeligt at tilsidetsætte ledelsens vurdering, dels med hensyn til antallet af og behovet for overtimer, dels med hensyn til ~~.....~~ <sup>A</sup>s muligheder for - frem for andre ansatte - at varetage undervisningen på de opretholdte uddannelsesområder i jordbrugsafdelingen eller i andre afdelinger på skolen, hvor der også er beskæftiget akademikere. Det bemærkes herved, at der ikke kun skete indskrænkninger i jordbrugsafdelingen.

På denne baggrund er der ikke grundlag for at anse afskedigelsen af ~~.....~~ <sup>A</sup> for usaglig, og uddannelsescenterets påstand om frifindelse tages derfor til følge.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar og udgifter.

København den 13. maj 2006.

  
Per Sørensen